

IZVJEŠTAJ O RADU
1. januar – 31. decembar 2017.

Podgorica, decembar, 2017. godine

Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM) je nevladina organizacija koja je osnovana 1997. godine i registrovana je kod Ministarstva pravde RCG pod brojem: 153.

Vizija CEDEM-a je Crna Gora kao razvijeno društvo jednakih mogućnosti, koje poštuje univerzalne demokratske vrijednosti i principe, i zemlja članica Evropske unije i NATO saveza.

Misija CEDEM-a je da unaprijedi i proširi svijest o važnosti pravilne i uspješne tranzicije; da istražuje, analizira i prati proces tranzicije; da kroz svoje aktivnosti, koliko je to moguće, utiče na tranzicioni proces u Crnoj Gori, te da doprinese jačanju civilnog društva i demokratizaciji u cjelini.

Vrijednosti CEDEM-a:

- Afirmacija pluralizma, participativnosti i otvorenog društva
- Vladavina prava
- Jednakost i poštovanje ljudskih prava
- Socijalna pravda
- Transparentnost
- Profesionalizam i objektivnost

CEDEM djeluje i kao **think-tank grupa** u svojstvu organizatora brojnih javnih rasprava i nosioca praktičnog djelovanja, posebno kroz:

- istraživanja i analitičke projekte iz oblasti demokratske tranzicije i ljudskih prava u Crnoj Gori,
- konferencije, okrugle stolove, sastanke, seminare, radionice i treninge sa ciljem ohrabriranja procesa demokratske tranzicije,
- zakonodavne prijedloge,
- publikacije, monitoring izvještaje i prijedloge praktičnih politika,
- saradnju sa drugim NVO-ima, sa srodnim poljem interesovanja, iz Crne Gore, regiona i inostranstva.

CEDEM je u istraživanju koje je sprovedeno u okviru *Programa Think-tankovi i Civilno društvo (TTCSP), Univerziteta Pensilvanija* iz SAD-a, rangiran među **10 vodećih** think-tank organizacija iz Centralne i Istočne Evrope. U Istraživanju je učestvovalo više od 4,750 administratora, univerzitetskog osoblja, novinara, istraživača itd. Među 1770 think tank organizacija iz Evrope, u kategoriji koja se odnosi na region Centralne i Istočne Evrope, **CEDEM** se našao na **7. mjestu**.

CEDEM je postao član **OEBS-ove mreže think tankova i akademskih institucija (OSCE Network of Think Tanks and Academic Institutions)** koja obuhvata nezavisne istraživačke centre i institucije koje su angažovane u akademskom istraživanju i analizi politika za pitanja koja su relevantna na bezbjednosnoj agendi OEBS-a.

CEDEM je član više koalicija na nacionalnom i regionalnom nivou: **UPR Koalicije u Crnoj Gori**, **PASOS-a** (Asocijacije organizacija otvorenog društva, sa sjedištem u Pragu) i **neformalne Koalicije za praćenje pregovora u poglavlju 23**.

Osim toga, **CEDEM** je u 2015. godini stekao članstvo u **Međunarodnoj mreži za ekonomska, socijalna i kulturna prava (ESCR-Net)** koja broji više od 220 članica širom svijeta. Mreža djeluje kao platforma za solidarnost, uzajamno učenje i zajednički rad na promociji i zaštiti ljudskih prava, posebno ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava.

Takođe, u februaru 2016. godine, CEDEM je postao član **OEBS-ove mreže think tankova i akademskih institucija (OSCE Network of Think Tanks and Academic Institutions)** koja obuhvata nezavisne istraživačke centre i institucije koje su angažovane u akademskom istraživanju i analizi politika za pitanja koja su relevantna na bezbjednosnoj agendi OEBS-a. Trenutno ova mreža broji 44 institucije iz 32 zemlje.

CEDEM je u toku 2017. godine postao član i neformalne mreže nevladinih organizacija – **Otvorena platforma**, kao i **Koalicije „Ujedinjena podrška za romsku inkluziju u Crnoj Gori“**.

UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA

CEDEM djeluje u šest programskih oblasti:

- Vladavina prava
- Ljudska prava
- Evroatlantske integracije
- Socijalna inkluzija
- Bezbjednost i odbrana
- Empirijska istraživanja

CEDEM-om upravljaju 3 člana Upravnog odbora i izvršni direktor.

U 2017. godini, u CEDEM-u je bilo stalno angažovano 5 zaposlenih, kao i više honorarnih saradnika. Takođe, tokom godine je 3 mladih ljudi obavilo strażiranje. Dvije osobe su bile zaposlene preko Programa stručnog osposobljavanja, od kojih je jedna, po završetku, dobila zaposlenje.

U izvještajnom periodu, **CEDEM** je implementirao projekte u saradnji sa sljedećim donatorima:

- **Ambasada SR Njemačke u Podgorici;**
- **Delegacija Evropske Unije u Crnoj Gori;**
- **Zavod za zapošljavanje Crne Gore;**
- **Komisije za raspodjelu prihoda od igara za sreću;**

- **Kanadske ambasade u Beogradu;**
- **Fondacija braće Rokfeler;**
- **Nato Public Diplomacy.**

CEDEM je u protekloj godini implementirao **10 projekata**:

1. Jačanje institucionalnih kapaciteta Ombudsmana za nadzor nad sektorom bezbjednosti
2. Usavršavanjem i zapošljavanjem do socijalne inkluzije
3. Promocija i zaštita ljudskih prava Roma/kinja, Egipćana/ki i ostalih ranjivih grupa
4. Mladi u procesu reforme sektora bezbjednosti u Crnoj Gori
5. Obuke u oblasti vladavine prava
6. Izgradimo održive rezultate u borbi protiv trgovine ljudima
7. Zajedno za veću zaštitu tražilaca azila, migranata i žrtava trgovine ljudima
8. Obrazovanje do socijalne inkluzije
9. Rizici korupcije u sistemu pravosuđa i biznis sektoru
10. Jačanje uloge medija u unapređenju krivičnog pravosuđa u Crnoj Gori

Godišnji izvještaj koji je pred vama predstavlja sumarni prikaz svih aktivnosti koje smo realizovali u proteklih godinu dana, sa posebnim fokusom na programsko i finansijsko izvještavanje o realizovanim projektima. Izvještaj sadrži i pregled realizovanih istraživanja, objavljenih publikacija i izvještaja, kao i podatke o učešću predstavnika CEDEM-a na stručnim skupovima i seminarima u zemlji i inostranstvu. Kroz pripremu i objavljivanje ovog izvještaja, nastojimo da zainteresovanoj javnosti, uključujući i donatore i građane, stavimo na uvid sve informacije koje su od značaja za naš rad, ali i da na taj način dobijemo povratne informacije o segmentima našeg rada koje treba dalje da unaprjeđujemo.

U izvještajnom periodu, objavili smo **4 analize/publikacije i 4 istraživanja**.

Organizovali smo i učestvovali na ukupno **54 događaja**, od čega 14 okruglih stolava/konferencija/fokus grupa, 18 konferencija/seminara/obuka i 9 pres konferencije.

CEDEM je u decembru 2017. godine proslavio jubilej, 20 godina postojanja i na istom uputio saopštenje za javnost u kojem su predstavljeni svi postignuti rezultati, ali i strateško pozicioniranje ove organizacije u budućnosti.

U toku 2017. godine, zaposleni CEDEM-a su postali članovi sljedećih radnih grupa:

Presjek realizovanih aktivnosti, prema tipu aktivnosti:

Publikacije/ Izvjestaji/ Studije	Seminari/ treninzi	Pres konferencije	Okrugli stolovi/ konferencije/ fokus grupe	Učešće na međ. inicijativama	Istraživanja
4	18	9	14	13	4

PUBLIKACIJE/IZVJEŠTAJI/STUDIJE:

CEDEM je, povodom Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom, objavio publikaciju “**Analiza položaja i zaštite od diskriminacije osoba sa invaliditetom u Crnoj Gori**“. Analiza predstavlja jednu od aktivnosti u okviru projekta “**Usavršavanjem i zapošljavanjem do socijalne inkluzije**” podržanog od strane **Zavoda za zapošljavanje Crne Gore**, a koji realizuje CEDEM u saradnji sa Centrom za strane jezike i prevođenje Double L i Institutom za medije Crne Gore, 01. decembar 2017. godine.

Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM) je objavio “**Analitički izvještaj o medijskom izvještavanju u oblasti krivičnog pravosuđa u Crnoj Gori**” u sklopu projekta “**Jačanje uloge medije u unapređenju krivične pravde u Crnoj Gori**” koji se implementira u saradnji sa TV PRVA, u okviru programa Profesionalizacije medija, finansiran od strane Evropske unije, avgust 2017. godine.

CEDEM je objavio publikaciju “**Vodič kroz službe bezbjednosti**, pripremljen u okviru projekta “**Mladi u procesu reforme sektora bezbjednosti Crne Gore**”, podržan od **Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću**, 22. februar 2017. godine.

CEDEM je objavio publikaciju “**Dječje prosjačenje u Crnoj Gori – pregled zakonodavstva i prakse, sa preporukama za unaprjeđenje borbe protiv ekonomske eksploatacije djece**” koja predstavlja dio projekta “**Izgradimo održive rezultate u borbi protiv trgovine ljudima**”, podržan od strane **Kanadske ambasade u Beogradu**, 17. februar 2017. godine.

SEMINARI/ TRENINZI/ RADIONICE:

CEDEM je, u saradnji sa partnerskom organizacijom – TV PRVA, organizovao obuku “**Uloga novinara u krivičnim predmetima i izvještavanju o pravosudnim organima**“ u okviru projekta “**Jačanje uloge medija u unapređenju krivične pravde u Crnoj Gori**” finansiran kroz Program profesionalizacije medija Evropske unije, 6 - 7. decembra 2017.godine, hotel “**PREMIER**“, Podgorica.

CEDEM je, u saradnji sa TV PRVA, organizovao obuku „**Korisnički generisani sadržaj – UGC i njegova verifikacija**“ u okviru projekta „**Jačanje uloge medija u unapređenju krivične pravde u Crnoj Gori**“ finansiran kroz Program profesionalizacije medija Evropske unije. Obuka je bila namijenjena predstavnicima medija i civilnog sektora. Posebna pažnja je bila posvećena monitoringu sadržaja, odnosno najboljim alatima i metodama za monitoring društvenih medija, 4 – 5. Decembar 2017. godine, hotel „PREMIER“, Podgorica.

CEDEM je u okviru projekta "**Usavršavanjem i zapošljavanjem do socijalne inkluzije**" koji se implementira uz podršku **Zavoda za Zapošljavanje Crne Gore**, održao obuku o značaju uloge civilnog sektora u razvoju društva i osnaživanju poštovanja ljudskih prava. Obuku je pohađalo ukupno 10 osoba sa invaliditetom, 02. novembar 2017. godine, Podgorica.

CEDEM je u saradnji sa Savjetom Evrope organizovao obuku "**Jačanje kapaciteta u istraživačkim vještinama**" u okviru projekta „**Podrška nacionalnim institucijama u prevenciji diskriminacije u Crnoj Gori – PREDIM**“, finansijski podržan od strane Evropske unije. Obuka su pohađali predstavnici Ministarstva pravde, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija i institucije Ombudsmana Crne Gore, 20. oktobar 2017. godine, Podgorica.

CEDEM je, u saradnji sa TV PRVA, organizovao obuke „**Standardi istraživačkog novinarstva, najbolje prakse i primjena Etičkog kodeksa novinara**“ 25 – 26. septembra i „**Istraživačko novinarstvo – „watchdog“ pristup**“ 26 – 27. septembra u hotelu „City“ u Podgorici. Obuka je namijenjena predstavnicima medija i civilnog sektora, a poseban akcenat je stavljen na tzv. freelance novinare. Obuka je održana u sklopu projekta „**Jačanje uloge medija u unapređenju krivične pravde u Crnoj Gori**“, koji je finansiran kroz **Program profesionalizacije medija Evropske unije**.

CEDEM je u okviru projekta "**Usavršavanjem i zapošljavanjem do socijalne inkluzije**" koji se implementira uz podršku **Zavoda za Zapošljavanje Crne Gore**, održao prvu obuku za 10 osoba sa invaliditetom o radu na računarima i excelu, 11 - 13. septembar 2017. godine , Podgorica.

CEDEM je održao obuku usmjerenu na istraživačke vještine zaposlenih u instituciji Ombudsmana. Cilj obuke je podizanje istraživačkih kapaciteta za potrebe javnih politika. Obuka je realizovana u saradnji sa institucijom Ombudsmana, u okviru projekta „**Podrška nacionalnim institucijama u prevenciji diskriminacije u Crnoj Gori**“ (PREDIM), kojeg finansiraju **Evropska unija i Savjet Evrope**, a za realizaciju je zadužen Savjet Evrope, **29 - 31. avgust, Kolašin**.

CEDEM i TV PRVA su organizovali u Podgorici, 4/5. jula 2017.godine trening posvećen istraživačkom novinarstvu i standardima novinarske etike, u okviru projekta „**Jačanje uloge medija u unapređenju krivične pravde u Crnoj Gori**“ čiji cilj je povećanje kredibiliteta istraživačkog novinarstva u oblasti krivičnog pravosuđa, u skladu sa evropskim standardima i Kodeksom novinara Crne Gore. Projekat finansira **Evropska unija**, kroz Program profesionalizacije medija.

CEDEM je u okviru projekta "**Promocija i zaštita ljudskih prava Roma/kinja, Egipćana/ki i ostalih ranjivih grupa**", koji je podržan od strane **Evropske unije**, 23-24. juna 2017. godine u Beranama održao radionicu na temu "**Političko uključivanje, pravo glasa i izborni sistem u Crnoj Gori**".

CEDEM je u okviru projekta "**Promocija i zaštita ljudskih prava Roma/kinja, Egipćana/ki i ostalih ranjivih grupa**" koji je podržan od strane **Evropske unije**, posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, u periodu od 22-23. juna 2017. godine u Beranama održao radionicu na temu "**Učešće i politička reprezentacija manjina u Crnoj Gori**".

CEDEM je u okviru projekta "**Promocija i zaštita ljudskih prava Roma/kinja, Egipćana/ki i ostalih ranjivih grupa**", koji je podržan od strane **Evropske unije**, 16-17. juna 2017. godine u Nikšiću održao radionicu na temu "**Političko uključivanje, pravo glasa i izborni sistem u Crnoj Gori**".

CEDEM je u okviru projekta "**Promocija i zaštita ljudskih prava Roma/kinja, Egipćana/ki i ostalih ranjivih grupa**" koji je podržan od strane **Evropske unije**, posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, u periodu od 15-16. juna 2017. godine u Nikšiću održao radionicu na temu "**Učešće i politička reprezentacija manjina u Crnoj Gori**".

CEDEM je u okviru projekta "**Promocija i zaštita ljudskih prava Roma/kinja, Egipćana/ki i ostalih ranjivih grupa**", koji je podržan od strane **Evropske unije**, 30-31. maja 2017. godine održao radionicu na temu "**Političko uključivanje, pravo glasa i izborni sistem u Crnoj Gori**".

CEDEM je u okviru projekta "**Promocija i zaštita ljudskih prava Roma/kinja, Egipćana/ki i ostalih ranjivih grupa**" koji je podržan od strane **Evropske unije**, posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, u periodu od 29-30. maja 2017. godine održao radionicu na temu "**Učešće i politička reprezentacija manjina u Crnoj Gori**".

CEDEM je organizovao obuke za pripadnike granične policije u okviru projekta "Jačanje crnogorskog sistema azila i upravljanja migracijama", podržan od strane Fondacije braće Rokfeler, a koji ima za cilj da doprinese razvoju politika i kapaciteta za upravljanje mješovitim migracijama u Crnoj Gori, 12. i 13. maja 2017.godine, u Iberostar hotelu u Budvi.

CEDEM je organizovao drugi po redu trening u okviru projekta "Jačanje crnogorskog sistema azila i upravljanja migracijama" podržanog od strane Fondacije braće Rokfeler sa ciljem da doprinese razvoju politika upravljanja mješovitim migracijama u Crnoj Gori i afirmiše veće učešće nevladinih organizacija i medija u donošenju i primjeni ovih politika, 12. i 13. maja 2017. godine, u Iberostar hotelu u Budvi.

CEDEM je u saradnji sa Crnogorskim ženskim lobijem (CŽL) organizovao drugu po redu radionicu: „Jačanje kapaciteta predstavnika/ca institucija, medija i nevladinih organizacija za djelovanje u oblasti borbe protiv trgovine ljudima" u okviru projekta "**Izgradimo održive rezultate u borbi protiv trgovine ljudima**" podržanog od strane Ambasade Kanade u Beogradu, 17/18. februara 2017. godine, u hotelu Queen of Montenegro u Budvi.

CEDEM je u okviru projekta "Mladi u procesu reforme sektora bezbjednosti Crne Gore" organizovao školu "Povećavanje informisanosti i znanja mladih o sektoru bezbjednosti" podržanog od strane **Komsije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću, 17/18. februara 2017. godine** u hotelu Queen of Montenegro u Budvi.

PRES KONFERENCIJE:

CEDEM je objavio istraživanje “Dječje prosjačenje – ključni nalazi i preporuke” u okviru projekta „Promocija i zaštita ljudskih prava Roma/kinja, Egipćana/ki i ostalih ranjivih grupa“ koji sprovodi Help, u saradnji sa CEDEM-om, Romskim obrazovnim fondom i Crvenim krstom Crne Gore, **uz podršku Evropske unije**, posredstvom Delegacije EU u Crnoj Gori, 14. novembar 2017. godine, EU info centar.

CEDEM je organizovao pres konferenciju sa ciljem predavljanja cilja i aktivnosti projekta “Usavršavanjem i zapošljavanjem do socijalne inkluzije”, koji realizuje u partnerstvu sa Centrom za strane jezike i prevođenje - Double L i Institutom za medije, a uz finansijsku podršku **Zavoda za zapošljavanje Crne Gore**, 04.oktobar 2017, PR centar, Podgorica.

CEDEM je objavio rezultate istraživanja javnog mnjenja “Obrasci korupcije - Crna Gora 2017”, 11. jul 2017. godine, PR centar Podgorica.

CEDEM je objavio rezultate istraživanja političkog javnog mnjenja koje je sprovedeno u junu 2017. godine, 04. jula 2017. godine u PR Centru, u Podgorici.

CEDEM je sa projektnim partnerima iz Crne Gore, Pedagoškim centrom iz Podgorice i NVO „Djeca“ iz Rožaja, kao i partnerima sa Kosova, Kosovskim centrom za obrazovanje i NVO „Bethany Christian Services“, organizovao finalnu konferenciju povodom predavljanja rezultata projekta "**Obrazovanjem do socijalne inkluzije**", finansiran je od Evropske komisije, posredstvom Delegacije EU u Crnoj Gori, 5. i 6. jun 2017. godine, Ulcinj.

CEDEM je objavio rezultate istraživanja "**Obrasci diskriminacije u Crnoj Gori**" realizovano u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava i institucijom Ombudsmana, u okviru projekta „**Podrška nacionalnim institucijama u prevenciji diskriminacije u Crnoj Gori**“ (**PREDIM**), koji finansiraju Evropska unija i Savjet Evrope, a za realizaciju je zadužen Savjet Evrope, 26. maj 2017. godine, hotel Hilton, Podgorica.

Marija Vuksanović, projektna menadžerka CEDEM-a, je učestvovala na konferenciji organizovanoj u EU info centru u cilju predavljanja programa za profesionalizaciju medija u Crnoj Gori, 19. aprila 2017. godine.

CEDEM je zajedno sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava i Help-om organizovao prijem povodom početka implementacije projekta “Promocija i zaštita ljudskih prava Roma/kinja, Egipćana/ki i ostalih ranjivih grupa”, 15. februara 2017. godine.

CEDEM i Crnogorski ženski lobi (CŽL) su povodom završetka projekta „**Izgradimo održive rezultate u borbi protiv trgovine ljudima**“ u PR centru organizovali pres konferenciju "**Izgradimo održive rezultate u borbi protiv trgovine ljudima**" podržan od strane **Kanadske ambasade u Beogradu**, 28. februara 2017. godine.

TV SERIJALI

CEDEM je u saradnji sa projektnim partnerom, TV PRVA, a okviru projekta **“Jačanje uloge medije u unapređenju krivične pravde u Crnoj Gori”**, finansiran od strane **Evropske unije**, emitovao serijal od 10 TV dokumentaraca na teme koje su relevantne u oblasti krivičnog pravosuđa: Film o zatvorskom sistemu - Najteži posao, Odlazak kući: Film o nasilju o porodici, Film o maloljetničkoj delikvenciji – Budi pravi prijatelj, Dokumentarni film o advokatima, Film o tužilaštvu – Tražeći istinu, Film o policiji – Spremni za akciju

„**Azil u zemlji progonjenih**“ nastao je kao ideja tima NVO „35mm“ da crnogorsku javnost informiše o životima izbjeglica i tražioca azila u Crnoj Gori, koji su azil potražili i dobili na osnovu seksualne orijentacije. Video je nastao u okviru grant šeme, a u okviru projekta „Zajedno za veću zaštitu tražilaca azila, migranata i žrtava trgovine ljudima“, koji u Crnoj Gori sprovodi CEDEM uz finansijsku podršku Fonda braće Rokfeler.

OKRUGLI STOLOVI/KONFERENCIJE/FOKUS GRUPE/TRIBINE:

CEDEM je prisustvovao okruglom stolu „**Sistem zaštite prava potrošača u Crnoj Gori – kako dostići evropski nivo zaštite potrošačkih prava u Crnoj Gori?**“ koji je organizovan od strane CEZAP-a, CeMI-ja, Queer Montenegro i MAEIP-a, 15. decembar 2017. godine, PR centar, Podgorica.

CEDEM je sa zaposlenima u instituciji Ombudsmana, a u okviru projekta **“Jačanje institucionalnih kapaciteta Ombudsmana za nadzor nad sektorom bezbjednosti”** koji je finansijski podržan od strane **Ambasade Savezne Republike Njemačke u Crnoj Gori**, održali fokus grupu sa ciljem mapiranja ključnih prepreka i problema pri uspješnom vršenju nadzora nad institucijama sektora bezbjednosti, 14. Decembar 2017. godine.

CEDEM je prisustvovao okruglom stolu **„Unapređenje uslova za zapošljavanje OSI na otvorenom tržištu rada”**, u okviru projekta „Od obrazovanja ka zaposlenju – Trans2Work 3“, koju je organizovalo Udruženje mladih sa hendikepom, 9. novembar 2017. godine, PR centar, Podgorica.

CEDEM je u okviru projekta **„Jačanje uloge medije u unapređenju krivične pravde u Crnoj Gori”** organizovao set radnih sastanaka sa ciljem jačanja odnosa medija i organizacija civilnog društva, sa jedne strane, i predstavnika sistema pravosuđa, sa druge strane, 25 oktobra 2017.godine.

CEDEM je prisustvovao okruglom stolu **„Globalni razvoj i uloga OCD Zapadnog Balkana”** koji je organizovao Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO), 24. oktobar 2017. godine, Premier, Podgorica.

CEDEM je prisustvovao okruglom stolu „**Značaj i uloga omladinskih i studentskih organizacija u Crnoj Gori**” koji je organizovan od strane Centra za javne politike”, a u okviru projekta “**AKTIVNA OMLADINA – ODLUČI, UČESTVUJ, POBIJEDI**“, 19. oktobar 2017. godine, PR centar, Podgorica.

CEDEM je u cilju izrade publikacije/istraživanja “**Dječje prosjačenje- ključni nalazi i preporuke**”, a u okviru projekta “**Promocija i zaštita ljudskih prava Roma/kinja, Egipćana/ki i ostalih ranjivih grupa**” organizovao 6 fokus grupa, u 6 opština Crne Gore, sa predstavnicima institucijama i organizacijama koje se bave promocijom i zaštitom ljudskih prava RE populacije, septembar – oktobar 2017. godine.

CEDEM je prisustvovao sastanku nevladinih organizacija organizovanom od strane Direktorata za **unapređenje i zaštitu prava manjinskim naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica** koji je za cilj imao unapređenje odnosa civilnog sektora i Ministarstva za ljudska i manjinska prava, 29. jun 2017.godine, Podgorica.

CEDEM je prisustvovao okruglom stolu na temu „**Razvoj politika za podršku mladima**“ realizovanog u okviru projekta “**Budi spreman za EU vrijednosti**” organizovan od strane Centra za monitoring i istraživanje (CeMI), Podgorica, 01. marta 2017.godine.

UČEŠĆE NA DOMAĆIM SKUPOVIMA/ RADIONICAMA I KONFERENCIJAMA:

Projektni koordinator CEDEM-a, Marko Pejović, je prisustvovao **zajedničkom sastanku Predsjednika Skupštine sa predstavnicima nevladinih organizacija** koje su uključene u praćenje izbornog procesa u Crnoj Gori, povodom dvadesete godišnjice usvajanja Univerzalne deklaracije o demokratiji, kao i Međunarodnog dana demokratije, 15. septembar 2017. godine.

CEDEM je prisustvovao regionalnoj konferenciji o socijalnom preduzetništvu marginaliziranih grupa stanovništva kao sigurnog načina za smanjenje siromaštva - „**JAKA model za jaku Crnu Goru**“, 06. septembar 2017. godine, hotel “Hilton”, Podgorica.

CEDEM je učestvovao na **Radionici o organizovanju interkulturalnih razmjena** koju je organizovao Forum MNE, u saradnji sa RYCO kancelarijom u Crnoj Gori i Direktoratom za mlade, a uz podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori, namijenjena organizacijama/srednjim školama iz Crne Gore, sa ciljem razvijanja kapaciteta učesnika za uspješno apliciranje na budućim pozivima, 11 – 13. decembar, Podgorica.

CEDEM je prisustvovao konferenciji “**Imam pravo da znam – odgovorne opštine u službi građana!**” u koju je organizovao Centar za građansko obrazovanje, 30. novembar 2017. godine, hotel Hilton, Podgorica.

CEDEM je prisustvovao konferenciji pod nazivom “**Regionalna konferencija Zapadnog Balkana - Zaštiti i poštuji – čuvajmo ljudska prava**” organizovana ispred OSCE Misije u Crnoj Gori, 23 i 24. novembra 2017. godine, hotel CentreVille, Podgorica.

CEDEM je prisustvovao jednodnevnoj edukacija za mlade pripadnike/ce manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, koju je organizovalo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, 16. novembar 2017. godine, Podgorica.

CEDEM je prisustvovao konferenciji povodom predavljanja rezultata projekata Ljetnji kamp za učenje o romskom identitetu i Prvi romski portal Romalitika MNE, koju je organizovala Romske organizacije mladih „Koračajte sa nama – Phiren Amenca“, 06. novembar 2017.godine, EU info centar, Podgorica.

CEDEM je prisustvovao konferenciji “**Uloga zajednice u borbi protiv nasilnog ekstremizma**” koju je organizovao Centar za Demokratsku tranziciju, 31. oktobar 2017. Godine, Hotel “Hilton”, Podgorica.

CEDEM je prisustvovao **Forumu za dijalog sa NVO** o izvještavanje sprovođenja CEDAW Konvencije u organizaciji Ministarstva za ljudska i manjinska prava, 5. jula 2017. godine u UN ECO zgradi, Podgorica.

CEDEM je prisustvovao prezentaciji studije „Monitoring položaja Roma u Podgorici“ izrađene u okviru projekta Monitoring integracije Roma u Podgorici – MIRuPG, organizovanog ispred NVO Mladi Romi, 03. jula 2017 u hotelu Centre Ville Podgorica.

CEDEM-ov projektni koordinator, Ognjen Marković, je govorio o aktivnostima CEDEM-a koje su usmjerene na mlade i značaju njihovog društvenog angažovanja na panel diskusiji “**Značaj NVO sektora za aktivizam mladih u Crnoj Gori**” u okviru projekta ‘**Aktivizam mladih kroz evropske vrijednosti**’ koji je podržan od strane Fonda za aktivno građanstvo, 30. jun 2017. godine u Podgorici.

CEDEM je prisustvovao sastanku Upravnog odbora u okviru projekta “Promocija i zaštita ljudskih prava Roma/kinja, Egipćana/ki i ostalih ranjivih grupa”, 23. jun 2017.godine u PR centru, u Podgorici.

CEDEM je prisustvovao svečanom otvaranju **Centra za edukaciju i stručnu obuku** koji je **Crnogorski ženski lobi** realizovao u saradnji sa Turskom međunarodnom agencijom za saradnju i koordinaciju “TIKA”, 8. maj 2017. godine, Podgorica.

CEDEM je prisustvovao Nacionalnoj konferenciji koja se realizuje u okviru projekta "**Monitoring reforme pravosuđa**", organizovane od strane Centra za monitoring i istraživanja (CeMI) i Akcije za ljudska prava (HRA), 24. april 2017. godine, Pr Centar u Podgorici.

CEDEM je prisustvovao na konferenciji "**Otvorenost institucija izvršne vlasti u regionu i Crnoj Gori**" organizovane od strane Centra za demokratsku tranziciju i ActionSEE nevladine organizacije, 24. aprila 2017. godine.

CEDEM je prisustvovao konsultantskom sastanku vezanom za pisanje EIDHR 2016 projekta, 20. april 2017. godine u Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori.

CEDEM je prisustvovao proslavi međunarodnog dana pod nazivom "**Škola u mojim očima**", organizovane od strane Ministarstva prosvjete Crne Gore, Zavoda za školstvo, Romsogi obrazovnog fonda i OŠ „21 maj“, Podgorica, 10. april 2017. godine.

CEDEM je prisustvovao konferenciji o rezultatima međunarodnog projekat „**Servisi za čuvanje podataka u Jugoistočnoj Evropi**“, organizovane ispred CeMi-ja, Podgorica, 10. april 2017. godine

CEDEM je prisustvovao konferenciji pod nazivom „**Gdje ide naš novac? - Otvorenost i odgovornost nacionalnog budžeta**“, organizovan od strane Instituta Alternativa, Podgorica, 27. mart 2017. godine.

CEDEM je prisustvovao radionici za regionalno istraživanje o Romima i Egipćanima koju je sproveo Regionalni Centar Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) iz Istanbula, a organizovao UNDP, Podgorica, 16. Mart 2017. Godine.

Marija Vuksanović, projektna menadžerka CEDEM-a, je prisustvovala sastanku sa Angelinom Eichhorst, zamjenicom direktora Evropske službe za vanjsko djelovanje i direktorkom za Zapadnu Evropu, Zapadni Balkan i Tursku, Podgorica, 09. februara 2017. godine.

UČEŠĆE NA MEĐUNARODNIM/ REGIONALNIM SKUPOVIMA/INICIJATIVAMA

Ognjen Marković, projektni koordinator, učestvovao je na treningu za trenere, na temu kulture, građanstva i dijaloga, u okviru programa Active Citizens – British Council, 04-08. decembra 2017. godine u Beogradu.

Direktorica CEDEM-a, Milena Bešić, je prisustvovala konferenciji "**The EU-Western Balkans Media Days**" koja je okupila preko 250 predstavnika i predstavnica medija, nevladinih organizacija i državnih institucija regiona, kako bi razgovarali o izazovima sa kojima se mediji suočavaju u procesu pristupanja Evropskoj uniji, 9-10. novembra 2017. godine u Tirani.

Pojektna asistentkinja CEDEM-a, Dijana Delić, je govorila o **socijalnoj inkluziji romske i egipćanske populacije**, kao i o **dječjem prosjačenju u Crnoj Gori** na regionalnoj konferenciji koja je organizovana u okviru projekta „**Dobrodošli u Evropu: integracija, inkluzija i internacionalizacija – 3i**”, Evropa za građane – Mreža gradova, 17. oktobar 2017. godine, Herceg Novi.

Projektni koordinator CEDEM-a, Marko Pejović, je govorio na temu "**Građansko obrazovanje za vladavinu prava**" u okviru konferencije "**Regionalna stabilnost u Jugoistočnoj Evropi**", organizovana od strane Evropskog centra za studije bezbjednosti George C. Marshall i Albanskog Instituta za međunarodne studije, 29. septembar 2017. godine u Tirani.

Projektni koordinator CEDEM-a, Ognjen Marković, je učestvovao na regionalnim evropskim konsultacijama na temu **mira i bezbjednosti**. Organizator događaja je Evropska služba za vanjsku politiku, u saradnji sa fondacijom Ujedinjenih nacija i Evropskim forumom mladih, 25. septembar 2017. godine, Brisel.

Projektni koordinator CEDEM-a, Ognjen Marković, je učestvovao na programu "**Youth Trail**" koji organizuje OSCE Presence in Albania u saradnji sa opštinom Tirana i Regional Youth Cooperation Office – RYCO, 13 – 17. septembar 2017. godine, Tirana.

Direktorica CEDEM-a, Milena Bešić, je učestvovala na treningu na temu **evropskih integracija, sa fokusom na vladavinu prava, ljudska prava i zaštitu životne sredine**, koji finansira Evropska unija, preko programa profesionalizacije medija, 11- 15. septembar 2017. godine, Brisel.

Projektni koordinator CEDEM-a, Ognjen Marković, je učestvovao na panel diskusiji na temu "Izborna administracija u Crnoj Gori" u okviru ODIHR projekta „Support to Elections in Western Balkans“, 8. septembar 2017. godine, Varšava.

Projektni koordinator CEDEM-a, Ognjen Marković, je učestvovao na **Forumu civilnog društva** koji je organizovan od strane Evropskog fonda za Balkan (EFB), ERSTE fondacije i Friedrich-Ebert Stiftung, u partnerstvu sa Heinrich Böll fondacijom(HBF), 10-12. jula 2017. godine u Trstu.

Direktorica CEDEM-a, Milena Bešić, je učestvovala **na šestom forumu civilnog društva Zapadnog Balkana**, u organizaciji Evropskog socijalnog i ekonomskog komiteta (EESC), 10-11. jula 2017. godine, Sarajevo.

Direktorica CEDEM-a, Milena Bešić, učestvovala je **Bezbjednosnom forumu Crnog mora i Balkana 2017** koji se održao 8. i 9. juna 2017. godine u Konstanci, Rumuniji.

Direktorica CEDEM-a, **Milena Bešić**, učestvovala je na **Četvrtom regionalnom forumu vladavine prava za Jugoistočnu Evropu**, održan 17. i 18. marta 2017. godine u Tirani.

Marija Vuksanović je učestvovala na konferenciji “Who holds the future for Europe's migration and asylum?” organizovana od strane Centra za zaštitu i pomoć tražiocima azila (Asylum Protection Center), u Beogradu, od 1-3. marta 2017. godine.

ISTRAŽIVANJA:

CEDEM je objavio istraživanje “Dječje prosjačenje – ključni nalazi i preporuke” u okviru projekta „Promocija i zaštita ljudskih prava Roma/kinja, Egipćana/ki i ostalih ranjivih grupa“ koji sprovodi Help, u saradnji sa CEDEM-om, Romskim obrazovnim fondom i Crvenim krstom Crne Gore, uz podršku Evropske unije, posredstvom Delegacije EU u Crnoj Gori, 14. novembar 2017. godine, EU info centar.

CEDEM je objavio rezultate istraživanja javnog mnjenja “Obrasci korupcije - Crna Gora 2017”, 11. jul 2017. godine, PR centar Podgorica.

Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM) je objavio rezultate istraživanja “Političkog javnog mnjenja” koje je sprovedeno u junu 2017. godine, 04. jula 2017. godine u PR Centru, u Podgorici.

CEDEM je objavio rezultate istraživanja "Obrasci diskriminacije u Crnoj Gori" realizovano u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava i institucijom Ombudsmana, u okviru projekta „Podrška nacionalnim institucijama u prevenciji diskriminacije u Crnoj Gori“ (PREDIM), koji finansiraju Evropska unija i Savjet Evrope, a za realizaciju je zadužen Savjet Evrope, 26. maj 2017. godine, hotel Hilton, Podgorica.